

Fra li	Til linje	Endres til/tillegg	
136		Endring	Legge inn «førstegangsfødende». Stryke nybakte.
137		Tillegg	Foreldrepermisjon Arbeiderpartiet er bekymret for at vi nå har historisk lave fødselstall i Norge. Gode ordninger for familiene kan bidra til flere barn, og vi ønsker politikk som senker terskelen for å få flere barn. Vi har en raus foreldrepermisjon i Norge. Pappapermen er viktig, og vi vil beholde dagens fedrekvote og en tredelt foreldrepermisjon. Vi er åpne for forbedringer som ivaretar familienes behov, sikrer at samlet permisjonstid ikke går ned, og samtidig hegner om rettighetene til både far og mor. Vi ønsker å lytte til innspill til hvordan vi kan gjøre det bedre for familier med nyfødte barn. • Arbeiderpartiet vil sikre at foreldre ikke får kuttet sin permisjonstid selv om barn fødes etter termindatoen som er satt av helsepersonell. • Det bør gjennomføres en kartlegging av effekten av dagens ordning, blant annet årsakene til at enkelte velger å ta ut ulønnet permisjon og at noen fedre ikke bruker hele fedrekvoten. • Førstegangsfødende som ønsker det sikres minimum tre dager på barselavdeling eller sykehushotell etter fødsel • Det er stor variasjon mellom sykehusene i Norge hvor lenge man kan bli værende på barselavdeling etter fødsel. Behovet for oppfølging av jordmor, lege og støtte de første dagene er viktig for mor og barns helse og bør styrkes.
145		Tillegg	Høytlesing er viktig for barns begrepsforståelse og språkutvikling, og alle foreldre bør oppmuntres til å lese for barna fra de er små. Arbeiderpartiet er positive til at kommuner deles ut "startpakker" med barnebøker til nye foreldre.
157		Tillegg	Innsats mot vold i nære relasjoner Arbeiderpartiet vil forsterke innsatsen mot volden som særlig rammer kvinner og barn. Overgrep og vold gjør barn og voksne syke, og har alvorlige konsekvenser for livskvaliteten til de som rammes. Samfunnet skal stille opp for de som utsettes for vold eller overgrep i familien slik at ingen må stå alene, det må gjelde alle former for vold. De som utsettes for vold og overgrep skal få styrket hjelp og oppfølging, i tillegg trengs det et krafttak i det forebyggende arbeidet. • Det må legges frem en ny opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner og kommuner bør ha egne handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.
163		Endring	Stryk setning

174	181	Endring	Arbeiderpartiet vil utvide pleiepengeordningen, med rett til full kompensasjon av tidligere inntekt. Ordningen må gjelde for alle, uavhengig av tidligere opptjening. Tidskvoten på 1 300 dager må opphøre, slik at de som er i en situasjon med barn som er avhengige av kontinuerlig tilsyn og pleie, kan ha en økonomisk trygghet i den tiden barnet har behov for dette – også i de få tilfellene der dette behovet strekker seg over flere enn fem år. Ordningen skal dermed bli en tidsubegrenset ytelse for foreldre med varig syke barn. Arbeiderpartiet vil ha en helhetlig gjennomgang av støtteordningene for familier med større omsorgsbehov for å sikre at ordningene dekker barnas behov og er enkle for familiene å bruke.
183	187	Endring	I flere kommuner regnes barnetrygden som inntekt for foreldre som mottar sosialhjelp, det betyr at disse familiene går glipp av økninger i barnetrygden som Stortinget vedtar. For å unngå slike utslag mener Arbeiderpartiet at barnetrygden bør holdes utenfor når man beregner nivået på sosialhjelpen.
189	214	Endring	Arbeiderpartiet vil opprettholde barnetrygden på dagens nivå. Barnetrygden er en viktig ytelse for barnefamilier. Vi vil styrke det universelle velferdstilbudet til for barn og unge gjennom å prioritere velferdstjenester som omfatter alle barn og bidrar til å bygge sterkere felleskap på tvers av skillelinjer i samfunnet.
189	203	Endring	Gi barn med særskilte behov gratis SFO/AKS fra 5.-10 klasse Arbeiderpartiet vil gi elever med særskilte behov tilbud om gratis aktivitetsskole/SFO fra 5. til 10. klasse, tilpasset alder og behov.
232	237	Endring	En barnehagepris småbarnsfamilier har råd til Arbeiderpartiet vil beholde dagens barnehagepris, slik at det blir en makspris som gir småbarnsfamilier forutsigbarhet. Et godt barnehagetilbud må også være et barnehagetilbud folk vet de har råd til. Regjeringens stadige økning av barnehageprisen gir mer usikkerhet og et mindre tilgjengelig barnehagetilbud. Regjeringens ordning med moderasjonsordninger og kjernetid for de fattigste kan fungere som en fattigdomsfelle fordi det ikke lønner seg å gå ut i arbeid. Ap vil gradere moderasjonsordninger og kjernetid for lavinntektsfamilier slik at man ikke taper på å gå ut i arbeid eller øke arbeidsinnsatsen
248	249	Endring	Arbeiderpartiet vil arbeide for at alle barn i barnehagen skal møte den samme kjent og avgrensede gruppen med barn og voksne hver dag
248		Endring	Bytt ut ordet skal med bør: "Arbeiderpartiet mener alle barn bør få tilbud om en barnehageplass sammen med...."
264	266	Endring	stryke: For å sikre barna nok voksne rundt seg må arbeidstid som går til planlegging og administrativt arbeid ikke regnes med.

270		Tillegg	Styring av barnehagesektoren Arbeiderpartiet mener fellesskapets midler skal brukes til å løse fellesskapet oppgaver. Pengene private barnehager mottar i tilskudd fra kommunen og foreldrebetaling skal brukes til å gi barna et best mulig barnehagetilbud. Tilsynet i barnehagesektoren må styrkes. Arbeiderpartiet vil sikre kommunale og ideelle barnehagers vilkår og sikre større åpenhet rundt eierskap og hvordan barnehagemidlene brukes. Ap vil ha et finansieringssystem for private barnehager som gir kommunene større muligheter til å regulere barnehagesektoren lokalt og som sikrer reelt mangfold av barnehager. Vi ønsker ikke en utvikling der kommersielle barnehagekonsern kjøper opp stadig flere ideelle barnehager, og vil utrede en begrensning i hvor stor del av sektoren en enkeltaktør kan eie. Kommuner bør ha forkjøpsrett ved salg av private barnehager.
294		Tillegg	Samisk er i dag et av Norges offisielle språk, og er likestilt med bokmål og nynorsk. Derfor er det viktig at samiske barn og unge får god språkopplæring i grunnskolen og på videregående skole.
323	325	Endring	Endre til: Vi vil bedre kommuneøkonomien slik at kommunene kan gi midler til å tilpasse klasserom, kjøpe utstyr og bidra til kompetanseheving for lærere.
333	341	Endring	Elever skal få sunn skolemat hver dag Arbeiderpartiet vil arbeide for å innføre et sunt og gratis skolemåltid for alle elever i grunnskolen, og starte innføringen ved at kommunene som ønsker det får tilskudd til dette. Det er et effektivt grep for bedre folkehelse og bedre læring . Sunn skolemat gir bedre konsentrasjon, kan forbedre skolerultatene og skaper fellesskap ved at alle elever samles rundt et felles måltid. Mat på skolen vil sørge for at alle barn får et ordentlig måltid om dagen, og dette vil utjevne sosiale helseforskjeller. Ordningen med skolemat skal ikke gå ut over lærernes tid til elevene. Den enkelte kommune skal ha frihet til å organisere tilbudet slik de selv ønsker. Mange fylker prøver ut og har innført skolefrokost i videregående skole med gode erfaringer, også for skolemiljø og at elever er på plass til første time. Arbeiderpartiet er positive til lokale ordninger for skolemat i videregående skole.

371	394	Endring	Lekser Hjemmearbeid er en del av lærernes metodefrihet og ansvar, og kan bidra til styrke samspill mellom elever, foreldre og skolen når det gjøres på riktig måte. Arbeiderpartiet ser viktigheten av repetisjon og mengdetrening for å oppnå best mulig læring. Ap mener det er gode grunner til å se kritisk på om leksepresset er for høyt, og ønsker at det legges til rette for en bedre leksepraksis i skolen. Vi vil ha flere lærere med bedre tid til å følge opp hver elev. Overfylte læreplaner som fører til stofftrengsel i timene fører ofte til økt leksepress. Det er derfor viktig at lærerplanene nå blir mindre omfattende slik at man får bedre tid til dybdelæring, mer tid til oppfølging av elevene, og at hjemmearbeid ikke er å gjennomgå nytt stoff. Ap mener unødvendig leksepress må dempes, med leksebevisste skoler der hovedregelen er at skolearbeidet blir gjort i løpet av skoledagen. Lekser må ha en pedagogisk begrunnelse, være tilpasset hver enkelt elev og oppgaver eleven mestrer, samt at det ikke tar for mye tid. Kommuner og skoler som ønsker det kan i samråd prøve ut leksefri. Ap vil samle erfaringene fra slike forsøk nasjonalt for å få et bedre kunnskapsgrunnlag om lekser i skolen, samt undersøke omfanget av lekser. SFO bør i større grad tilby leksehjelp som en del av tilbudet.
397		Endring	Arbeiderpartiet vil at alle elever skal møtes av gode og trygge voksne med god tid.
416	437	Tillegg	[nasjonal bemanningsnorm for skolehelsetjenesten] i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger
458	464	Endring	Gratis SFO/AKS etter skoletid Arbeiderpartiet mener SFO/AKS må være en fellesarena hvor alle barn får delta, det er et mål at ordningen skal være gratis for de yngste barna. Arbeiderpartiet vil ha en nasjonal satsing på SFO/AKS der vi begynner med å gi 1. klassingene gratis aktivitetsskole etter skoletid, slik at ingen 6-åringer må gå hjem alene fordi foreldrene ikke har råd.
486		Endring	Ny tittel: Hindre at ungdom mister skoleplassen
502	507	Endring	Et skoleløfte til barn som får hjelp av barnevernet Arbeiderpartiet mener ungdom som har vært i kontakt med barnevernet bør få dedikert, tett og tilpasset oppfølging, slik de for eksempel får i skolelosprosjektet. Ordningen bør vurderes innført over hele landet dersom evalueringen er gode, også for andre grupper ungdom som trenger nødvendig støtte for å gjennomføre opplæringen.
510	514	Endring	Gi ungdom en ny sjanse etter frafall Arbeiderpartiet vil gi ungdom som har falt ut av videregående en ny mulighet til å fullføre en utdanning eller andre kvalifikasjoner gjennom et bedre tilpasset tilbud som bygger på den brede kompetansen opplæringstjenesten, NAV og videregående skoler besitter. Det bør legges vekt på praktisk læring og muligheter for praksis i arbeidslivet.

516	523	Endring	Gi ungdom med behov et ekstra startår i videregående Arbeiderpartiet mener ungdom som trenger det bør få mulighet til å søke et ekstra år med opplæring på videregående skole før de starter på et utdanningsprogram. Tilbudet skal gi ungdom som ikke har faglig grunnlag for videregående opplæring eller mangler motivasjon et godt tilpasset tilbud, med vekt på grunnleggende ferdigheter, variert og praktisk læring. I dag finnes det få organiserte tilbud for ungdom som ikke er klar for å begynne på videregående til å bli bedre forberedt.
524		Tillegg	Arbeiderpartiet vil redusere prisen på privatisteksamen, slik at gebyret kun skal dekke de reelle kostnadene en privatisteksamen medfører. Vi vil også prøve ut en ordning der elever som stryker på Vg3 får mulighet til å ta eksamen på nytt innen tre uker, slik at ny karakter teller på eksamen.
555		Endring	Bytte ut "må" med "kan": " <i>Det offentlige kan bidra med lønnsmidler</i> "
570	574	Endring	Aktivitetskort for alle barn Arbeiderpartiet er positiv til at kommuner innfører aktivitetskort som gir barn og unge mulighet til å delta i faste fritidsaktiviteter og kulturopplevelser i hverdagen. Gjerne en ordning der familier med lav inntekt kan få kortet gratis og som andre familier har mulighet til å kjøpe for å gi barna aktivitetstilbud til en god pris.
577		Endring	Endre til: Arbeiderpartiet vil legge til rette for at idrettsklubber med lavterskeltilbud som inkluderer også ...
590		Endring	Endre til: Arbeiderpartiet er positive til å styrke og utvide ordningen med aktivitetsguider...
608		Tillegg	Arbeiderpartiet vil arbeide for at spillemidler og momskompensasjon for idrettsanlegg utbetales så snart anlegget har fått brukstillatelse og revisorgodkjent anleggsregnskap foreligger.
667	669	Endring	Punktet strykes
671	673	Endring	Punktet strykes

214		Tillegg	Vaksinasjon Det er i dag god vaksinasjonsdekning i Norge, og norske foreldre slutter lojalt opp om det offentlige barnevaksinasjonsprogrammet. Ved at flest mulig vaksinerer seg, så beskytter man både seg selv og andre. Utviklingen i land rundt oss gjør at det er behov for en mer aktiv føre-var-holdning. Man kan ikke akseptere at barn i Norge får økt risiko for farlige sykdommer fordi flere unnlater å vaksinere seg. De som lar være å vaksinere sine barn, setter ikke bare egne barn i fare, men også andres. Arbeiderpartiet vil • gjennomføre tiltak som kan øke bevisstheten rundt barnevaksinasjonsprogrammet, i et samarbeid med helsefaglige instanser både nasjonalt og kommunalt • sikre hjemmel for at kommuner som ønsker det, kan gjennomføre prøveprosjekt med obligatorisk innkalling til vaksinasjon • helsepersonell som jobber med sårbare pasientgrupper som for eksempel barn og unge må kunne pålegges å vaksinere seg når det er nødvendig for å motvirke smitterisiko
-----	--	---------	---